

No : 2026/75

Tarih : 01.10.2026

Konu : Döviz Dönüşüm Desteği (Eski ve Yeni Uygulama Talimatlarının Karşılaştırılması)

1 Ağustos 2026 ve 1 Ekim 2026 tarihli talimatlar

Ülkemizde para politikaları ve yaşanan döviz talebi ve kurlar nedeniyle, döviz geliri olan iş dünyasına belli koşullarla getirdikleri döviz için %2-3 dönüşüm desteği ödenmektedir. Kabaca ihracat gelirimizin %20'sinin bundan yararlandığı tahmin edilmektedir. Bu kez sistem tamamen değiştirilmektedir.

1 Ekim 2026 tarihinde yürürlüğe girecek yeni talimat, 26 Ocak 2023 tarihli eski talimatı kaldırıyor. Destek mekanizması bir aylık döviz almama taahhüdünden, döviz pozisyonu oranı ve firma bazında limitlerle izlenen bir yapıya geçiyor. Başvuru öncesinde firmaların SMMM/YMM onaylı pozisyon formu, satış limiti ve belgelerin birlikte kontrolü kritik hale geliyor. [Yeni m.5, 6, 7, 11-12]

Eski ve yeni uygulamanın detaylarını ve yıllar içinde yapılan değişiklikleri incelemek için [tıklayınız](#).

Karşılaştırma tablosu

Konu	1 Ağustos talimatı	1 Ekim talimatı / pratik sonuç
Destek oranı ve koşul	TL karşılığının %2'si; 1 Ağustos 2026- 31 Ocak 2027 arasında %3. Bir ay döviz almama taahhüdü. [Eski m.5/1, geçici m.5, m.7]	Oran, 2023/5 sayılı Tebliğdeki "cari oran" olarak tanımlanıyor; talimat metni tek başına %3 oranını tekrar etmiyor. Taahhüt sistemi kaldırılıyor; oran uygulaması Tebliğle birlikte teyit edilmeli. [Yeni m.3/c, 5/1, geçici m.1]
Döviz pozisyonu	Pozisyon oranına bağlı bir başvuru şartı yok.	Hazır döviz/altın varlıkları ÷ net satış hasılatı veya aktif toplamından büyük olanı ≤ %10. SMMM/YMM ve firma onaylı Ek C, 15 gün geçerli; birden çok işlemden kullanılabilir. [Yeni m.5/4, 7/1, Ek C]
Firma limitleri	Genel firma satış limiti ve yıllık destek tavanı öngörülüyor.	Satışın TL karşılığı firma satış limitini aşamaz; faaliyet kârı ve 12 aylık işgücü maliyeti esas. Takvim yılına göre kullanılır, Ocak/Temmuz güncellemesi esastır. Yıllık destek üst sınırı 100 milyon TL. [Yeni m.5/5, 6]
2026 son çeyrek	Eski %3 geçici oran düzenlemesi 31 Ocak 2027'ye uzanıyor.	1 Ekim- 31 Aralık 2026 için satış limiti ve destek üst sınırı 0,25 katsayısıyla uygulanır; destek tavanı 25 milyon TL olur. 1 Ekim öncesi satış ve destekler bu dönem limitinden düşülmez. [Eski geçici m.5; yeni geçici m.4]
Dönüşüm kuru / saat	İşlem anında en son açıklanan 10.00-15.00 arasındaki alış kuru; banka bildirim 17.00 / yarım gün 13.30.	Satış gününde 11.00'de ilan edilen alış kuru; bildirim 16.00 / yarım gün 12.30. [Eski m.3/c, 5/3; yeni m.3/c, 7/10]
Hizmet ihracatı	Geçerli VRHİB, faaliyet ve tutar sınırı ile fatura aranıyor.	Talimat hizmet gelirinde fatura ve 180 gün içinde satış şartını düzenliyor; VRHİB ibrazı yeni metinde yer almıyor. Banka hizmetin yurt dışı alıcıya sunulduğunu ayrıca doğruluyor. [Eski m.5/1-a, 8/15,19; yeni m.5/9-b, 7/5]
Peşin ihracat	Gümrük beyannamesi sonrası ödeme; 6 ay içinde "Peşin Ödeme" bilgisi.	Talep formu satışta, pozisyon formu ve uygun beyanname 6 ay içinde; limit kontrolü satış anında. Destek, belgeler sonrasında aktarılıyor. [Eski m.8/13; yeni m.5/1-b, 5/2-b, 6/9]
Efektif / aracılı ihracat	Efektif ihracat bedelinde NBF; aracılı ihracatta DTŞ ve SDTŞ tedarikçileri.	Efektif hizmet ve peşin mal ihracatı kapsam dışı; diğer efektif mal ihracatında NBF ve GB banka şartı. Aracılı ihracat kapsamı ile belge seti genişliyor, destek tedarikçiye/imalatçıya ödeniyor. [Eski m.8/4,14; yeni m.5/6-8]
Süre ve doğrulama	İhracat/hizmet/serbest bölge gelirleri için yeni metindeki genel 180 günlük kural yok.	Hizmet faturası ve serbest bölge çıkışı için 180 gün; mal ihracatında İBKB üzerindeki kabul süresi açıklaması aranıyor. Banka kaynak ve bakiye izini kontrol ediyor. [Yeni m.5/9, 7/2-3]
Usulsüzlük	Destek ve faiz geri alımı, kredi/destek kısıtları; eski m.7/9'da üç yıllık kısıt.	Yeni m.8: tahsilata kadar durdurma; ödemediği sonra ilk tespitte 1, tekrarı 3 yıl; kontrol ilişkili firmalara tahsilata kadar etki. Toplam destek ≤100 bin TL ise ödeme koşuluyla süre kısıtı uygulanmaz. [Eski m.7/6-9, 8/11; yeni m.8]

Uygulama için kontrol listesi

- İlk işlemten önce TCMB firma satış limitinizi ve 2026 son çeyrek için hesaplamada 0,25 katsayı uygulamasını bankadan teyit edin. Faaliyet kârı verisi eksik veya olağandışı ise ilgili yıla ait e-YMM tam tasdik raporuyla düzeltme yolunu değerlendirin. [Yeni m.6/4-5, geçici m.4]

- SMMM/YMM onaylı Ek C'yi hazırlayın; hazır döviz ve altın varlıkları ile aktif/ciro verisinin dayanaklarını saklayın, sayım ve tespit tutanakları hazır olsun. Faaliyet belgesini ekleyin, 15 günlük geçerliliği takip edin. [Yeni m.5/4, 7/1, Ek C]
- Gelir türüne göre gümrük beyannamesi, fatura veya onaylı Serbest Bölge İşlem Formu; peşin ihracatta 6 aylık ibraz; aracı ihracatta sözleşme ve Ek E setini işlemiden önce eşleştirin. [Yeni m.5/1, 5/6-10]
- Satış sonrasında döviz iadesi yapılamadığından ve destek hakkı doğmayan satışın kullanılan limiti geri açmadığından, koşulları satıştan önce doğrulayın. [Yeni m.5/3, 6/10]

YMM/SMMM'ler için önemli görev

Firma satış limitinin nasıl hesaplanacağı yeni Talimatın 6'ncı maddesinde yer almaktadır. Firma satış limiti, firma kârlılığı ile 12 aylık işgücü maliyeti verileri esas alınarak Merkez Bankasınca hesaplanır. Firmanın ilgili dönemde zarar etmesi halinde, katma değer tutarı hesaplamasında sadece işgücü maliyeti esas alınır. Merkez Bankası, faaliyet kârı verisi bulunmaması veya faaliyet kârı verisinin firma satış limiti hesaplamasında esas alınmasını engelleyecek nitelikte olağandışı özellikler göstermesi halinde, firma satış limiti hesaplamasını yalnızca işgücü maliyeti üzerinden yapar.

Döviz dönüşüm desteği talep eden firmalardan bu kapsamda olanlar, içinde bulunulan limit kullanım dönemindeki firma satış limiti hesaplamasında kullanılan yıla ait mali verileri içeren e-YMM tam tasdik raporuyla faaliyet kârlarını aracı bankalara tevsik etmeleri halinde, e-YMM tam tasdik raporunda tespit edilen faaliyet kârı tutarı Merkez Bankasınca firma satış limit hesaplamasına dahil edilir.

Aracı banka, SMMM veya YMM tarafından hazırlanmış ve SMMM veya YMM ile firma tarafından onaylanmış döviz pozisyonu bildirim formunu alır ve nezdinde saklar. Döviz pozisyonu bildirim formunun ekinde, formu onaylayan SMMM veya YMM'nin bağlı bulunduğu meslek odasının çalışanlar listesine kayıtlı olduğunu gösteren "Faaliyet Belgesi" nin bulunması zorunludur. Faaliyet Belgesi aslının aracı bankaya ibrazından itibaren üç ay içinde aynı SMMM veya YMM tarafından düzenlenerek onaylanan diğer döviz pozisyonu bildirim formları bakımından söz konusu faaliyet belgesinin ibrazı yeterlidir.

YMM ve SMMM'ler bu formda bildirilen fiziki döviz ve altın kıymetlerini form düzenleme tarihinde sayıp, kaydi döviz ve altın varlık ve yükümlülüklerinin form düzenleme tarihindeki bakiyesini hesap ekstresi, senet ve sözleşme gibi belgeler üzerinden tespit edip ve formdaki tüm bilgileri form açıklamalarına uygun olarak doğru, tam ve eksiksiz olarak doldurduklarını beyan edeceklerdir.

Geçiş hükümleri ve okuma notu

Eski taahhüt ihlallerine ve 1 Ekim öncesi satılmış peşin ihracat bedellerine eski talimat uygulanır. 1 Ekim öncesi tespit edilmiş usulsüzlüklerde yeni geçici madde 3'ün özel rejimi ayrıca incelenmelidir. Yeni talimat 1 Ekim'de yürürlüğe gireceği için bu karşılaştırma 28 Eylül itibarıyla ileriye dönük hazırlanmıştır. [Yeni geçici m.1-4, m.12]

Kaynak: 1.8.2026 ve 1.10.2026 tarihli TCMB uygulama talimatları. Köşeli parantezlerde ilgili talimatın madde ve ek numaraları gösterilir. Destek oranının uygulaması için 2023/5 sayılı Tebliğ ayrıca kontrol edilmelidir.

Hazırlayan: [Şaban Küçük, Bülent Demirbağ, Yaşar Çatalkaya]

<https://bulentdemirbag.com/yazilar/diger/doviz-donusum-destegi-1-ekim-2026-uygulama-talimati/>

Sevgi & Saygılarımızla,

Tax & International Advisory | Taxia & Taxademy